

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26.10.2021 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku T. D. z dnia 28.09.2021 r., na podstawie art. 95 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. 2021 poz 291 i art. 7 i 15 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. 2020 poz 586), odmówił wnioskodawcy podjęcia wypłaty emerytury.

W uzasadnieniu decyzji podniesiono, iż, zgodnie z treścią art. 95 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń – wyższe lub wybrane przez zainteresowanego. Wyjątek stanowi świadczenie wojskowe, obliczone w myśl art. 15 a ustawy z dnia 10grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. Pismem z dnia 10.02.2021 Wojskowe Biuro Emerytalne przekazało informacje, że, w przypadku pobieranego przez wnioskodawcę świadczenia, art. 15a nie ma zastosowania. Zgodnie z powyższym, ubezpieczonemu przysługuje, zatem, wypłata jednego świadczenia.

/decyzja – k. 34 akt ZUS/

Odwołanie od w/w decyzji wniosł T. D., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika.

Zaskarżonej decyzji zarzucił:

1. Naruszenie art. 95 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS poprzez jego niewłaściwą interpretację i w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie i zawieszenie wypłaty emerytury oraz odmowę podjęcia wypłaty zawieszony emerytury podczas gdy w niniejszej sprawie zastosowanie ma wyjątek wskazany w art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin uprawniający do pobierania świadczeń w postaci emerytury wojskowej i emerytury powszechnej w zbiegu.
2. Naruszenie art. 7 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji zawieszenie wypłaty emerytury powszechnej i odmowę podjęcia wypłaty zawieszony emerytury podczas gdy w niniejszej sprawie ubezpieczony ma prawo do pobierania świadczeń w zbiegu na podstawie art. 95 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w zw. z art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin.
3. Naruszenie art. 15 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w niniejszej sprawie i w konsekwencji zawieszenie wypłaty emerytury powszechnej i odmowę podjęcia wypłaty zawieszony emerytury podczas gdy emerytura pobierana przez ubezpieczonego uwzględnia wyłącznie służbę wojskową, co uzasadnia prawo do pobierania dwóch emerytur - emerytury wojskowej i emerytury powszechnej w zbiegu.
4. Naruszenie art. 32 Konstytucji RP i określonej w niej zasady równości poprzez taką interpretację art. 7 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, która pozwala wypłacać świadczenia emerytalne w zbiegu tylko niektórym ubezpieczonym w ramach jednej grupy emerytalnej, w tym przypadku jedynie wojskowym zatrudnionym po 1 stycznia 1999 r.
5. Naruszenie art. 40 § 2 k.p.a. poprzez doręczenie zaskarżonej decyzji bezpośrednio do ubezpieczonego z pominięciem ustanowionego w sprawie pełnomocnika procesowego.

Mając powyższe na uwadze skarżący wniosł o:

-zmianę zaskarżonej decyzji i orzeczenie o podjęciu wypłaty emerytury powszechnej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych na rzecz ubezpieczonego, która pobierana będzie w zbiegu z pobieraną obecnie emeryturą wojskową od dnia 1 marca 2020 r.

- zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na rzecz T. D. kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego wedle norm przepisanych.

/ odwołanie k. 3-5/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazanego stanowiska wskazał, iż w świetle art. 95 ust 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS żądanie odwołującego nie zasługuje na uwzględnienie. Wnioskodawca ma prawo do emerytury wojskowej ustalonej przez Wojskowe Biuro Emerytalne na podstawie art. 15 ustawy z dnia 10.12.1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin a zatem wobec zbiegu u wnioskodawcy prawa do więcej niż jednego świadczenia wypłacane może być tylko jedno z nich co znalazło potwierdzenie w uchwale 7 sędziów SN z dnia 15.12.2021 III UZP 7/21

/odpowiedź na odwołanie – k. 12 -12v./

W toku procesu strona powodowa podtrzymała swoje stanowisko procesowe.

/ pismo k. 13/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

T. D. urodził się w dniu (...).

/okoliczność bezsporna/

Wnioskodawca, na mocy decyzji Wojskowego Biura Emerytalnego, jest uprawniony do emerytury wojskowej.

/ bezsporne/

Wskazane świadczenie , od 1.06.2006 wynosi 75 % podstawy wymiaru (jest ustalone w maksymalnej wysokości) i jest aktualnie wypłacane. Uprawnienia do wojskowego zaopatrzenia emerytalnego w/w, ustalono, na podstawie ustawy z dnia 16 grudnia 1972r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin (w brzmieniu obowiązującym po 31.12.1989r. (Dz. U. nr 53, poz. 341, ostatnio publikowanej Dz. U. z 1994r., Nr 10, poz. 36), która utraciła moc z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 10 grudnia 1993r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (t. j. Dz. U. 2020 poz. 586), zgodnie z treścią art. 59 niniejszej ustawy.

Na dzień zwolnienia z zawodowej służby wojskowej w Wojsku Polskim, to jest na dzień 02.07.1991r., do wysługi emerytalnej wnioskodawcy, zaliczono okres zatrudnienia:

- od 03.09.1969r. do 16.09.1973r. w Kopalni (...) oraz

- okres służby wojskowej w Wojsku Polskim od 17.09.1973r. do 02.07.1991r.

Na podstawie przedstawionych świadectw pracy, zaświadczeń o zatrudnieniu, oraz wniosku z dnia: 08.06.2001r. i 15.02.2006r. o doliczenie do wysługi emerytalnej okresu zatrudnienia po zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej oraz w związku ze spełnieniem przesłanek art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 10 grudnia 1993r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (t. j. Dz. U. 2020 poz. 586), doliczono do wysługi emerytalnej, zgłoszony okres pracy, przypadający - po zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej:

-od 06.10.1992r. do 28.02.1993r. - (...) Oddział w Ł., (...)-(...) Ł., ul. (...);

-od 01.03.1993r. do 02.03.2004r., od 09.03.2004r. do 31.12.2005 - Instytut Medycyny Pracy, (...)-(...) Ł., ul. (...).

W przypadku wnioskodawcy - nie miał zastosowania art. 15 a ww ustawy.

/ informacja Wojskowego Biura Emerytalnego z 10.02.2021 k. 24 akt ZUS/

W dniu 22.01.2021 r. T. D. złożył do ZUS wniosek o emeryturę.

/ wniosek k. 1-6 akt ZUS /.

W rozpoznaniu wskazanego wniosku, decyzją z dnia 5.03.2021 r. Zakład Ubezpieczeń społecznych I Oddział w Ł., przyznał wnioskodawcy emeryturę od dnia 1.03.2020 r. tj od dnia spełnienia wymaganych warunków. Podstawę obliczenia emerytury, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem ich waloryzacji zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę.

- kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 181083,19 zł,

- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 253543,22 zł

- średnie dalsze trwanie życia wynosi 178,10 miesięcy,

- wyliczona kwota emerytury wynosi 2440,35 zł

Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej: $((...),19+ (...),22)/178,10 = 2440,35$ zł.

Do obliczenia emerytury, przyjęto średnie dalsze trwanie życia wynikające z tablicy trwania życia obowiązującej w dniu zgłoszenia wniosku o emeryturę ponieważ to było korzystniejsze niż niższe średnie dalsze trwanie życia ustalone na podstawie tablicy trwania życia obowiązującej e dniu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego.

Jednocześnie dodano, iż w związku z treścią art. 95 ustawy na podstawie informacji z Wojskowego Biura Emerytalnego, z której wynika iż wnioskodawca nie ma prawa do wypłaty świadczeń w zbiegu zawieszono wypłatę emerytury powszechnej.

/ decyzja k. 27-28 akt ZUS /

W dniu 28.09.2021 r. wnioskodawca reprezentowany przez pełnomocnika złożył niosek o podjęcie wypłaty emerytury od 1.03.2020 r.

/ wniosek k. 30-31 akt ZUS/

W rozpoznaniu wskazanego wniosku wydano zaskarżoną decyzję z dnia 26.10.2021 r.

/ decyzja k. 34 akt ZUS/

Powyzszy stan faktyczny jest bezsporny między stronami. Istotne w sprawie okoliczności, zostały ustalone na podstawie ww. dowodów z dokumentów, których treści strony nie kwestionowały.

Sąd na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c pominął wniosek pełnomocnika wnioskodawcy o zwrócenie się do (...) z wnioskiem o udzielenie informacji:

- kiedy ubezpieczony wstąpił do służby oraz jakie okresy zostały uwzględnione w wojskowym świadczeniu emerytalnym,
- nadesłanie dokumentów potwierdzających okresy zatrudnienia i wynagrodzenie z tytułu opłacenia składek na ubezpieczenie emerytalno rentowe ze wskazaniem zakładów pracy,
- które okresy zostały uwzględnione przy ustaleniu prawa i wysokości świadczenia,
- podanie podstawy prawnej z powołaniem się na artykuły według których zostało wyliczone świadczenie z tytułu służby, zobowiązanie do nadesłania decyzji o przyznaniu emerytury ubezpieczonemu wraz z informacją ile procentowo wynosi podstawa wymiaru emerytury,

Wskazany wniosek został, bowiem, złożony, alternatywnie, do wniosku o przeprowadzenie dowodu z pisma (...) z dnia 10.02.2021 r. na okoliczność podstaw, na których organ się oparł, wydając zaskarżoną decyzję, zaś dowód ten, został przeprowadzony (wskazane pismo zostało przedłożone sądowi wraz z aktami ZUS), a, zatem, dowód ten został przeprowadzony, zgodnie z żądaniem wnioskodawcy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy nie jest zasadne.

Spór między stronami został ograniczony do ustalenia czy ubezpieczony ma prawo do wypłaty dwóch świadczeń emerytalnych – emerytury z powszechnego systemu emerytalnego oraz do emerytury wojskowej.

Zgodnie z **art. 95 ust. 1 ustawy** z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. z 2022 r. poz. 504 t.j.) w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego. Przepis ust. 1 stosuje się również, z uwzględnieniem art. 96, w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art. 2 ust. 2, z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa lub policyjna została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin lub w art. 15a lub art. 15d lub art. 18e ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, (...) Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, (...)Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

Wykładnia omawianego przepisu, była rozbieżna, nie tylko w orzecznictwie sądów powszechnych, ale, także, Sądu Najwyższego. Reprezentatywnym orzeczeniem Sądu Najwyższego będącego w opozycji do rozstrzygniętej sprawy jest wyrok tego Sądu z 24.01.2019 r., I UK 426/17, a także postanowienie z 26.08.2021 r., (...) 234/21. Wyjaśniano tam, że o zastosowaniu wyjątku od zasady wypłacania jednego świadczenia decyduje brak możliwości obliczenia emerytury wojskowej przy uwzględnieniu "cywilnego" stażu emerytalnego, a nie data przyjęcia żołnierza zawodowego do służby wojskowej (art. 95 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przy czym ten "brak możliwości" nie występuje wtedy, gdy emeryt wojskowy nie decyduje się na złożenie wniosku o doliczenie po zwolnieniu ze służby wojskowej okresów składkowych i nieskładkowych, choć mogą one zwiększyć podstawę wymiaru emerytury do 75%. Wspólnym bowiem mianownikiem uzasadniającym prawo do dwóch świadczeń są uwarunkowania wynikające z przepisów prawa niepozwalające na wykorzystanie stażu "cywilnego" w emeryturze wojskowej, a nie wybór emeryta wojskowego. /tak SN w wyroku z dnia 24.01.2019 r, I UK 426/17, Legalis nr 1866677, postanowienie SN z dnia 30.01.2020 r, II UK 273/19 /.

Należy przypomnieć, że do wysługi emerytalnej żołnierza i funkcjonariusza, który pozostawał w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., zalicza się posiadane przed powołaniem/przyjęciem do służby okresy składkowe i nieskładkowe w rozumieniu ustawy o e.r. FUS (art. 16 ust. 1 ustawy o z.e.ż.z. i art. 16 ust. 1 ustawy o z.e.f. w zw. z art. 15 tych ustaw). Owe

okresy uwzględnia się w ten sposób, że emerytura wojskowa i policyjna wzrasta o 2,6% podstawy wymiaru za nie więcej niż 3 lata okresów składkowych poprzedzających służbę (a o 1,3% za każdy następny rok i o,7% za każdy rok okresów nieskładkowych poprzedzających służbę) oraz podlega zwiększeniu - w wyniku doliczenia okresów przypadających po zwolnieniu ze służby - o 1,3% podstawy wymiaru za każdy rok okresów opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe po dniu 31 grudnia 1998 r. lub za okres nieopłacania składek z powodu przekroczenia w trakcie roku kalendarzowego kwoty rocznej podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia, pod warunkiem że emerytura ta wynosi mniej niż 75% podstawy jej wymiaru i emeryt ukończył 50/55 lat życia albo stał się inwalidą (art. 14 ust. 4 ustawy o z.e.ż.z. i art. 14 ust. 4 ustawy o z.e.f. w zw. z art. 15 tych ustaw).

Mimo powyższego orzeczenia, nadal w judykaturze, istniały wątpliwości co do wykładni art. 95 ustawy. Jednoznacznie wyjaśniła tą problematykę **uchwała w składzie 7 sędziów z dnia 15 grudnia 2021 r. w sprawie III UZP 7/21**. Sąd Najwyższy przyjął, że ubezpieczonemu, który pozostawał w zawodowej służbie wojskowej, przed 2.01.1999 r., i pobiera emeryturę wojskową wynoszącą 75% podstawy wymiaru, obliczoną bez uwzględniania okresów składkowych i nieskładkowych, z tytułu których jest uprawniony, również, do emerytury z FUS, wypłaca się jedno z tych świadczeń – wyższe lub wybrane przez niego (art. 95 ust. 1 2 ustawy o FUS)./uchwała 7 sędziów SN z dnia 15.12.2021 r, III UZP 7/21/. Tym samym SN powrócił do literalnej wykładni cytowanego przepisu oraz do poprzednio zajmowanego stanowiska w tym zakresie./por. wyrok SN z dnia 8.05.2012 r II UK 237/11, z dnia 4.12.2013 II UK 223/13/

Sąd Okręgowy podziela, w pełni, przytoczone wyżej, najnowsze stanowisko Sądu Najwyższego, które - podziela. Należy zauważyć, że gdyby przyjąć, że jedyną determinantą w porównywaniu uprawnień tych dwóch grup mundurowych (sprzed i po 1999 roku) jest data rozpoczęcia służby, to można by mówić o naruszeniu zasady równości. Jednakże w tym czasie powstał zupełnie nowy model systemu emerytalnego. W nim, ustawodawca nie przewidział prawa do dwóch świadczeń dla osób mundurowych pełniących służbę przed 1999 rokiem. Mundurowi rozpoczynający służbę przed 1999 r. mogli liczyć wyłącznie na świadczenie mundurowe. (...) tzw. zdefiniowanej składki, z którego są wypłacane świadczenia od 1999 r., przewiduje zupełnie nowe zasady gromadzenia kapitału na emeryturę i wyliczania na tej podstawie dożywotniego świadczenia.

Podkreślić należy iż już w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2010 r., II UZP 10/09 (OSNP 2010, nr 17-18, poz. 215) wyrażono pogląd, że art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej, w brzmieniu sprzed zmiany dokonanej art. 2 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 8, poz. 38), nie wyłącza nabycia prawa do emerytury z ustawy emerytalnej przez żołnierza zawodowego, jeżeli okresy składkowe, o których mowa w tym przepisie, nie zostały uwzględnione przy obliczeniu emerytury żołnierza zawodowego. Z treści tej uchwały wyprowadzono wniosek, że skoro przy obliczeniu emerytury wojskowej nie zostały uwzględnione żadne składki uiszczane z „cywilnego” stosunku zatrudnienia, to świadczenia te nie pozostają w zbiegu, a w konsekwencji nie ma przeszkód do wypłaty emerytur przysługujących zarówno na podstawie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych, jak i ustawy emerytalnej. W uzasadnieniu, Sąd Najwyższy wywiódł, że art. 2 ust. 1 pkt 1 in fine, ustawy emerytalnej, w brzmieniu, obowiązującym od 1 października 2003 r. do 5 lutego 2009 r., należy interpretować w ten sposób, że jeżeli emeryt wojskowy legitymuje się wyłącznie okresem służby wojskowej wystarczającym do emerytury wojskowej, czyli obliczonej bez uwzględnienia okresów, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-3, 5 i 7-10 ustawy emerytalnej, to w razie ukończenia przez niego 65 roku życia oraz legitymowania się 25-letnim ubezpieczeniem po zakończeniu zawodowej służby wojskowej i przy niedoliczeniu go w trybie art. 14 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych, nie można wykluczyć nabycia przez takiego emeryta uprawnień emerytalnych z dwóch odrębnych systemów - zaopatrzeniowego oraz ubezpieczeniowego i pozostawienia mu prawa wyboru świadczenia (art. 7 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej). Zbieżne stanowisko zostało zaprezentowane przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniach wcześniejszych wyroków z dnia 9 października 2008 r., II UK 48/08 (OSNP 2010, nr 5-6, poz. 77) oraz z dnia 6 stycznia 2009 r., I UK 178/08 (LEX nr 490375). Zagadnienie związane ze zbiegiem prawa do tych świadczeń zostało wprost rozstrzygnięte w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2012 r., II UK 237/11 (OSNP 2013, nr 7-8, poz. 91), w którym wyjaśniono, że zasada pobierania jednego

świadczenia (wyższego lub wybranego przez uprawnionego) w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń (art. 95 ust. 1 ustawy emerytalnej) dotyczy również zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w tej ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych. Także w wyroku z dnia 24 maja 2012 r., II UK 261/11 (LEX nr 1227967) Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że ubezpieczony uprawniony do świadczenia z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i pobierający to świadczenie nie może jednocześnie pobierać emerytury wojskowej, mimo że spełnił warunki do jej nabycia i prawo to zostało mu przyznane. Zbieg prawa do świadczeń polega na nabyciu przez osobę praw do więcej niż jednego świadczenia z ubezpieczenia społecznego lub z zaopatrzenia emerytalno-rentowego. Skutki zaistnienia takiej sytuacji określają przepisy ustaw regulujących uprawnienia do tych świadczeń, przewidując rozwiązania polegające na pobieraniu przez osobę uprawnioną więcej niż jednego świadczenia bez ograniczeń, pobierania więcej niż jednego świadczenia z ograniczeniami i pobierania tylko jednego świadczenia. Na gruncie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych zagadnienie to rozstrzyga art. 7, stanowiąc, że w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty przewidzianych w ustawie z prawem do emerytury lub renty albo do uposażenia w stanie spoczynku lub uposażenia rodzinnego przewidzianych w odrębnych przepisach wypłaca się świadczenie wyższe lub wybrane przez osobę uprawnioną, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej. W okolicznościach sprawy, takim przepisem szczególnym jest art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym, w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty, określonych w tej ustawie z prawem do świadczeń, przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art. 2 ust. 2 (a więc, między innymi, żołnierzy zawodowych), stosuje się – wynikającą z art. 95 ust. 1 - zasadę wypłaty jednego świadczenia, a zatem wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego. Przepis art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej jasno określa wyjątki od tej zasady.

Po pierwsze, są to sytuacje wymienione w art. 96, odnoszące się do zbiegu prawa do świadczeń powszechnych i zaopatrzeniowych z prawem do: 1) renty inwalidy wojennego i wojskowego, którego niezdolność do pracy pozostaje w związku ze służbą wojskową; 2) renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej pobytem w miejscach, o których mowa w art. 3 i 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2012 r., poz. 400); 3) renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy, wypadkiem w drodze do pracy lub z pracy lub chorobą zawodową; 4) emerytury lub renty z ubezpieczenia społecznego rolników. W tych wypadkach prawo pobierania świadczeń w zbiegu określają odrębne przepisy.

Drugi wyjątek odnosi się do przypadku obliczenia emerytury wojskowej, na podstawie art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych (dla żołnierza, który został powołany do służby zawodowej po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r.), a od dnia 1 stycznia 2013 r. - również na podstawie art. 18e tej ustawy (dla żołnierza powołanego do zawodowej służby wojskowej po raz pierwszy po dniu 31 grudnia 2012 r.).

W uzasadnieniu podanej uchwały, w sprawie III UZP 7/21, Sąd Najwyższy, mając na uwadze powyższe okoliczności doszedł do przekonania, że systemowa wykładnia użytego w art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej zwrotu „z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa (...) została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo 18e ustawy (zaopatrzeniowej) ...” daje podstawę do przyjęcia, że ów wyjątek należy interpretować nie tylko przedmiotowo, to znaczy wyłącznie przez pryzmat zasad obliczania emerytury wojskowej wynikających z art. 15a albo 18e ustawy zaopatrzeniowej, ale także podmiotowo, co oznacza konieczność wzięcia pod uwagę adresatów tych przepisów. To dla nich ustawodawca wprowadził bowiem (na przyszłość) możliwość równoczesnego pobierania emerytury wojskowej i emerytury powszechnej, odbierając im równocześnie prawo do wzrostu emerytury wojskowej z tytułu doliczenia stażu „cywilnego” i pozostawiając jednak taką samą możliwość (prawo wyboru) także dla żołnierzy powołanych do służby przed dniem 2 stycznia 1999 r., po spełnieniu (poczynając od dnia 1 stycznia 2025 r.) przesłanek określonych w art. 18i ustawy zaopatrzeniowej. Problem ten należy analizować także szerzej, uwzględniając (temporalnie) czas, w którym zostały wprowadzone omawiane zmiany ustawowe. O ile bowiem we wcześniejszym okresie mieliśmy do czynienia z sytuacją, w której wzrost emerytury wojskowej mógł nastąpić z tytułu doliczenia okresów składkowych i nieskładkowych, a prawo do emerytury powszechnej wiązało się nie tylko z osiągnięciem wieku emerytalnego, ale także z posiadaniem określonego stażu emerytalnego, złożonego właśnie z okresów składkowych i nieskładkowych, o

tylko nowe zasady obliczania emerytur wojskowych dla żołnierzy powołanych do służby po dniu 1 stycznia 1999 r. oraz poczynając od dnia 1 stycznia 2013 r. znajdują bądź będą w przyszłości znajdować zastosowanie w czasie, gdy prawo do emerytury powszechnej jest uzależnione wyłącznie od osiągnięcia wieku emerytalnego i zgromadzenia odpowiedniego kapitału składkowego, a nie od okresu, w którym ów kapitał był gromadzony.

Opisany wyżej rezultat wykładni systemowej znajduje potwierdzenie także w wykładni funkcjonalnej (celowościowej) art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej. Pośrednio cel uregulowania zawartego w tym przepisie wynika bowiem z uzasadnienia projektów obu wyżej omówionych zmian ustawowych, z których wynika, że projektodawca nie zakładał możliwości kumulacyjnego pobierania świadczeń z obu systemów. Przyjął bowiem, a założenie to zostało następnie w pełni zaakceptowane i zrealizowane w toku procesu legislacyjnego, że w każdym przypadku osoba uprawniona do emerytury wojskowej oraz emerytury powszechnej, która pozostawała w zawodowej służbie wojskowej w dniu 1 stycznia 1999 r. musi dokonać wyboru świadczenia, które ma być jej wypłacane, również wtedy, gdy wysokość emerytury wojskowej została obliczona wyłącznie na podstawie okresów tej służby, bez „uzupełnienia” jej o zwiększenie wynikające z przebytych okresów składkowych i nieskładkowych.

Między innymi, z tych względów, Sąd Najwyższy, w powiększonym składzie, stanął na stanowisku, że, budzący wątpliwości interpretacyjne, zwrot „z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa (...) została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo 18e ustawy (zaopatrzeniowej) ...” użyty w art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej, wykładany z uwzględnieniem reguł gramatycznych, systemowych i funkcjonalnych powinien być rozumiany jako odnoszący się tylko do żołnierzy, których emerytury są obliczane na podstawie tych przepisów, a zatem do żołnierzy powołanych do zawodowej służby wojskowej, odpowiednio po dniu 1 stycznia 1999 r. oraz po dniu 31 grudnia 2012 r.

Żaden z tych wyjątków, nie dotyczy, zaś, skarżącego, co oznacza, że, w zaistniałej sytuacji, nabycia przez niego, zarówno, prawa do emerytury z ubezpieczenia społecznego, jak i prawa do emerytury wojskowej, dochodzi do zbiegu, o którym stanowi art. 7 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych, a skarżącemu przysługuje wypłata tylko jednego z tych świadczeń - wyższego lub przez niego wybranego. Nie można podzielić poglądu, że do zbiegu prawa do emerytur dochodzi w sytuacji, gdy, do tych dwóch świadczeń, doliczone byłyby te same składki. Osoba, która nabyła prawo do emerytury wojskowej z uwzględnieniem okresów ubezpieczenia, nie nabywa prawa do emerytury z systemu ubezpieczeniowego (art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej w brzmieniu sprzed 5 lutego 2009 r.), i odwrotnie, z prawa do emerytury wojskowej nie mogła i nie może skorzystać osoba, która nabyła prawo do emerytury z tytułu ubezpieczenia obliczonej z uwzględnieniem okresów służby wojskowej (art. 12 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych). Inaczej rzecz ujmując, obliczenie skarżącemu emerytury wojskowej z uwzględnieniem okresów ubezpieczenia wymienionych w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej, pozbawiłoby go prawa do emerytury z systemu powszechnego. Do zbiegu prawa do świadczeń może zaś dojść wyłącznie wówczas, gdy przysługuje prawo do świadczeń z obu tych systemów.

Ze względu na powyższe, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekł, jak w sentencji, nie znajdując podstaw do nakazania podjęcia wypłaty zawieszonoego świadczenia.

J.L.

Dnia 7 kwietnia 2022 roku

ZARZĄDZENIE

odpis uzasadnienia doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy radcy prawnemu K. K. za pośrednictwem PORTALU INFORMACYJNEGO

(odpis wyroku doręczony w dniu 14.03.2022r. k. 22)